

Dansk Arbejds- og Miljømedicin Globaliseres! Af Erik Jørs¹ og Anshu Varma²

Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin (DASAM) har gennem sit udvalg International Center for Occupational, Environmental and Public Health (ICOEPH) (1) været engageret i internationalt arbejde gennem flere år. Danmark og de øvrige Skandinaviske lande har over de sidste 150 år opbygget et arbejdsmiljøsystem og forebygget utallige arbejdsskader udover at være kommet langt med bekæmpelse af miljøforurening. Med andre ord er der erfaringer som vi i ICOEPH synes er vigtige at tage med til lande, hvor arbejdsmiljøbegrebet er relativt ukendt og konsekvenserne heraf foruroligende. Ikke mindst set i lyset af den øgede globalisering af arbejdskraft og arbejdspladser, mener vi, at vores erfaringer med at forebygge arbejdsskader og miljøforurening også bør globaliseres. Erfaringer, der naturligvis skal tilpasses de lokale forhold i et tæt samarbejde med lokale kolleger.

Vi samarbejder aktuelt med den danske NGO Dialogos (3) og med kolleger i Bolivia og Uganda om forebyggelse af pesticidforgiftninger i landbruget og vektorbekæmpelsesprogrammer. Anvendelse af sprøjtemidler er især pga. et stadigt stigende forbrug i lav indkomstlande efterhånden et af de største sundheds- og miljøproblemer på verdensplan. Faktisk dør cirka 300.000 mennesker pr. år på grund af pesticidforgiftninger, sammenlignet med cirka 600.000 der årligt dør af malaria (2). Dette arbejde har nu også ført til et samarbejde med Verdenssundhedsorganisationen om formidling af gode erfaringer og undervisningsmaterialer gennem dennes netværker.

På Filippinerne har vi sammen med Institut for Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) afprøvet en ny teknologi til udvinding af guld uden brug af kviksølv blandt 'small-scale' minearbejdere, som ser ud til at give bedre økonomisk udbytte end den traditionelle kviksølvmethode. Derved forebygges at kviksølv forgifter og forurener lokalt men også spredes i fødekæden helt til Polerne og forgifter mennesker og miljø i et måske endnu større omfang end sprøjtemidler (4).

Senest har vi været i Nepal, hvor aktiviteter indenfor arbejdsmiljø er meget begrænsede. Anledningen var, at en Nepali kandidatstuderende fra Folkesundhedsvidenskab ved Syddansk Universitet er ved at indsamle data til sin afhandling om brug af sprøjtemidler i landbruget og helbreds-konsekvenser heraf. Vi var rundt at se landbrug, der fungerede som for 70 år siden herhjemme, med 5 køer, et par grise, en køkkenhave og hele familien samlet omkring arbejdet i marken. Absolut lavteknologi men ikke desto mindre med brug af giftige sprøjtemidler uden brug af personlig beskyttelse eller sikker opbevaring af sprøjtemidlerne. Ifølge de bønder som vi snakkede med, var resultatet mange arbejdsbetingede forgiftninger og forgiftninger på grund af uheld og selvmord. I Kathmandu var arrangeret en workshop med deltagelse af kolleger fra Kathmandu Universitet, Sundheds-, Landbrugs- og Arbejdsministeriet, NGO'er m.fl. Her blev holdt indlæg om situationen i Nepal, hvor det stort set kun er i Arbejdsministeriet, at relativt beskedne aktiviteter omkring arbejdsmiljø eksisterer, på trods af et meget stort behov. Selv fortalte vi om arbejdsmiljøets rolle i globaliseringen og vores engagement i forebyggelse af forgiftninger med sprøjtemidler. Det var en meget spændende dag for alle parter og vakte stor Nepali interesse for et potentielt arbejdsmiljø-samarbejde med ICOEPH, særligt inden for sprøjtemidler, som en landbrugssektor der beskæftiger cirka 66 % af befolkningen kan forventes at være udsat for. Inden at vi rejste hjem, nåede vi med til en to timers demonstration gennem Kathmandus gader organiseret af Arbejdsministeriet. Vi gik med skilte, hatte og trøjer, der advokerede for bedre arbejdsmiljø og grønnere produktion – 'Human Rights at Work' og 'Safety and Health in a Green Economy' var opråbene. Vi nåede sågar forbi et buddhistisk tempel vor lamaerne lovede, at de ville arbejde for et bedre arbejdsmiljø i landbruget, hvis vi kunne bidrage med et sprøjtemiddel som ikke slår skadedyrene ihjel, men blot skræmmer dem væk – så det arbejder vi nu på!

Informativ oplysning om sprøjtemidlers toksikologiske niveau hos sprøjtemiddel forhandler i Nepal

Arbejdsmiljø demonstration gennem gaderne i kulturelt og religiøst farverige Kathmandu

Referencer:

1. www.icoeph.com
2. <http://bit.ly/vqw390>
3. www.dialogos.dk
4. www.bantoxics.org

¹ Overlæge i Arbejdsmedicin på Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital

² Forskningsassistent i Arbejdsmiljø på Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital